Saksframlegg

Strategi for bekjempelse av kriminell virksomhet knyttet til 1 % - klubbenes virksomhet og rekruttering til disse miljøene

Arkivsak.: 11/47048

Forslag til vedtak:

Bystyret vedtar rådmannens forslag til strategi slik det framgår av saksframlegget.

Bakgrunn:

I stortingsmelding 7 (2010 - 2011) "Kampen mot organisert kriminalitet - en felles innsats", beskrives bekjempelse av MC – kriminalitet som en sentral del av innsatsen mot organisert kriminalitet i Norge.

Politidirektoratet har i sin rapport "Politiets bekjempelse av kriminelle MC-gjenger i perioden 2011 til 2015" gitt bakgrunnsmateriale og strategiske føringer for hvordan dette arbeidet skal videreføres.

Våren 2011 var det en KS-samling i København med deltakelse fra politisk nivå og administrasjonen fra de største byene i Norge. Hensikten med møtet var å informere om 1 % - klubbene 1 i Norge og få kjennskap til hvordan man jobber med problemstillingen i Danmark.

Den 12. april 2011 vedtok formannskapet i Trondheim at rådmann skal iverksette et "arbeid med felles strategi for bekjempelse av kriminell virksomhet knyttet til 1 % - klubbenes virksomhet og rekruttering til disse miljøene."

Denne strategiplanen vil kort beskrive hvilke strategier som kommunen vil benytte for å nå målene:

Bekjempe nyetableringer av 1 % MC-klubber i regionen. Bekjempe kriminell virksomhet knyttet til 1 % klubbenes virksomhet. Bekjempe rekruttering til disse miljøene.

I Trondheimsregionen er det hovedsakelig fire MC – klubber som er definert som kriminelle. Disse klubbene anser seg som et brorskap, og mange av medlemmene er straffet.

^{1 1 %} MC klubber.

^{1 %} begrepet sies å ha blitt innført etter et motorsykkeltreff i California i 1947 hvor det fant sted en del ulovligheter. Den amerikanske motorsykkelforeningen (American Motorcyclist Association – AMA), som arrangerte motorsykkeltreffet, skal ha uttalt at problemene ble forårsaket av den ene prosenten avvikere som sverter publikums syn på motorsykler og motorsyklister. Begrepet ble adoptert av en liten del av motorsykkelmiljøet som definerte seg ut av det etablerte samfunnet, og som følger sine egne lover og regler.

Strategiplanens målgruppe.

Denne strategiplanen omhandler ikke det ordinære motorsykkelmiljøet. Målgruppen er den del av motorsykkelmiljøet som selv har definert seg som 1 % - klubber. Målgruppen omfatter også motorsykkelklubber som er støttegrupper til 1 % -klubbene og som utfører gjentatte kriminelle handlinger.

Eksempler på klubber som regner seg selv som 1 % -klubber, er Bandidos MC, Coffin Cheaters MC, Hells Angels MC, Mongols MC, Outlaws MC, Gremium MC og Pagans MC. Det finnes flere 1 % -klubber.

Kriminelle MC – gjenger.

1 % motorsykkelklubber i regionen.

Hells Angels

" When we do right nobody remembers. When we do wrong nobody forgets "

Under dette motto ble klubben grunnlagt i mars 1948 I California. I dag har Hells Angels 310 avdelinger fordelt på 32 land og er den største enprosentklubben. Hells Angels MC Copenhagen betraktes i dag som den førende Hells Angels-avdelingen i Norden. Hells Angels MC Trondheim ble fullverdig medlem av organisasjonen 1. august 1992. Over 90 prosent av de øvrige enprosentklubbene i Norge støtter Hells Angels.

Norgesmodellen som ble innført av Hells Angels gir ingen ny enprosentklubb anledning til å starte opp uten å ha innhentet godkjenning fra den klubben som har regionsansvaret. På denne måten har Hells Angels lagt mesteparten av enprosentmiljøet under seg. Også det "ordinære" motorsykkelmiljøet har til en viss grad blitt presset til å være støttegruppe for Hells Angels. I Norge, som i andre land med Hells Angels, har Hells Angels opprettet støttegrupperinger som står for en stor del av den synlige kriminaliteten. Red & White Support Crew er den offisielle støttegruppen til Hells Angels. I Norge har disse fått navnet AK 81. (Alltid klar Hells Angels, hvor 8 står for H og 1 for A). I Trondheim heter disse AKT 81, Alltid klar Trondheim Hells Angels. Støttegruppene er ikke medlem av Hells Angels og er i stor grad rekruttert blant kriminelle unge menn.

I Norge har Hells Angels avdelinger i følgende byer: Trondheim, Oslo, Stavanger, Hamar, Skien, Tromsø, Drammen og Bergen.

Hells Angels er alliert med andre kriminelle sammenslutninger som Aryan Brotherhood (en hvit kriminell gjeng av tidligere straffedømte i USA) Cali- kartellet i Colombia, gjengen Indian Posse i Canada og de kriminelle MC – klubbene Iron Horsemen og Warlocks i USA.

Bandidos

Motto "We are the people our parents warned us about".

Stiftet I 1966 I Texas, USA med Hells Angels sin oppbygning som modell. Ekspanderte betydelig i 1970 årene, hovedsakelig i de sørøstlige statene i USA. Kom til Europa i 1989 med en avdeling i

Sør- Frankriket, Bandidos MC Marseilles. Fra 1992 ekspanderte Bandidos i Europa og har i dag 246 avdelinger fordelt på 15 land. I 1997 ble det opprettet avdelinger i Oslo og Drammen.

Bandidos har siden etableringen i Norge styrket sin posisjon i MC- miljøet ved å rekruttere og bygge opp støttegrupperinger som Red & Gold Crew og Support X-team. Støttegrupperingene er ikke nødvendigvis motorsykkelentusiaster og består i stor grad av unge kriminelle menn. Det er etablert ca ti støttegrupperinger i forskjellige byer i Norge, deriblant Trondheim.

Outlaws

Motto "God Forgives, Outlaws Don't - GFOD ".

McCook Outlaws Motorcycle Club ble etablert i 1935 ved den gamle motorveien Route 66 i Illinois, USA. Klubben ekspanderte kraftig i de første etterkrigsårene i Chicago – området og etablerte seg i 1950 i Chicago og endret navn til The Chicago Outlaws. I 1963 ble Outlaws offisielt medlem av enprosentbrorskapet av MC – klubber og fortsatte sin vekst i USA. Første utenlandske etablering var i 1977 i Canada. Etablerte seg i 1993 i Frankrike og i Australia i 1994. Det neste tiåret ekspanderte Outlaws kraftig. I dag er det ca 264 avdelinger og prøveavdelinger i USA, Canada, Europa, Australia og Sørøst Asia. I Norden er Outlaws representert i Sverige og Norge. I Norge er Outlaws den klubben som har rekruttert flest medlemmer de siste årene. Har avdelinger i Oslo, Drammen, Fredrikstad, Jessheim, Stavanger, Trondheim, Sarpsborg og Eidsvoll. Norway North og Kristiansand er prøvemedlemmer.

Outlaws er alliert med MC – gruppene Bandidos, Mongols, Pagans i USA og en gruppering i den amerikanske mafia, The Chicago Outfit.

Coffin Cheaters MC

Coffin Cheaters ble etablert i byen Perth, Australia i 1970. Er en av Australias mest veldrevne enprosentklubber med bra ressurser og god økonomi. I Australia er Coffin Cheaters større enn Hells Angels. Coffin Cheaters er kun etablert i Australia og Norge. Klubben finnes i Lillestrøm, Gjøvik og Stjørdal. Coffin Cheaters har ambisjoner om å ekspandere.

Klubbenes medlemmer i et lovbryterperspektiv.

Medlemmene i de kriminelle MC – klubbene er ofte involvert i grov kriminalitet, særlig narkotikainnførsel og narkotikaomsetning, torpedovirksomhet og vold. Det finnes ingen opplysninger om at personer som har ønsket seg inn i de kriminelle MC – gjengene, har blitt avvist med begrunnelse i vedkommendes kriminelle bakgrunn. Til gjengjeld finnes det flere eksempler på prøvemedlemmer som har oppnådd fullverdig medlemskap kort tid etter domfellelse i alvorlige saker. Domfelte medlemmer forventes å ta sin straff uten å tyste. Samtidig trer klubben støttende til økonomisk gjennom sine "Defence Funds" og moralsk gjennom tildeling av egne merker for fengselsstraff. Av Hells Angels 113 medlemmer og prøvemedlemmer i Norge er 75 % domfelt for straffbare forhold. Av Bandidos sine medlemmer er 62 % domfelt, og for Coffin Cheaters er 56 % straffet. I 2007 ble rullebladet til 184 medlemmer og prøvemedlemmer i Hells Angels, Bandidos og Outlaws undersøkt av Kripos. 69 % av medlemsmassen var straffedømt.

MC – kriminaliteten har i en årrekke generert tilstrekkelig avkastning til å finansiere livsstilen. Kriminaliteten har nå et volum som medfører at bare en del av avkastningen konsumeres, mens resten reinvesteres. Det er derfor ikke holdepunkter for å anta at klubbene vil avstå fra å

kombinere legal og illegal virksomhet for å investere overskuddet. Tendensen er at klubbene vil videreutvikle sine relasjoner med legale aktører, blant annet næringslivet. En slik utvikling ivaretar klubbenes finanser og fleksibilitet og utgjør derved en trussel mot samfunnet.

Bekjempelse av nyetablering av 1 % MC-klubber i regionen.

Tett samarbeid med politiet er en forutsetning for å avdekke mulige nyetableringer av 1 % MC-klubber. Gjennom informasjon til aktuelle samarbeidspartnere om konsekvenser ved nyetableringer ønsker kommunen å bekjempe mulighetene for at 1 % MC- klubber får fotfeste i regionen. Dette krever et tett samarbeid, og felles forståelse for utfordringene, både fra befolkningen generelt, og næringslivet og kommunen spesielt. Rutiner for informasjonsflyt i denne type saker er utarbeidet, og vil kontinuerlig bli oppdatert.

Bekjempelse av kriminell virksomhet knyttet til 1 % MC klubber vil følge samme mal som bekjempelse av nyetableringer. Her vil samarbeid med politi, skatt, toll, NAV og næringslivet være relevante aktører.

Bekjempelse av rekruttering.

Det danske justisministeriets forskningsenhet i samarbeid med forskernettverket Eurogang, har gjennomført en undersøkelse for å se på hvilke ungdommer som rekrutteres til de kriminelle MC miljøene. (Se:

http://www.justitsministeriet.dk/fileadmin/downloads/Forskning_og_dokumentation/Rapporter/Rapport_-_Foerste_led_i_foedekaeden.pdf)

Konklusjonene viser at unge som rekrutteres til MC-kriminalitet er lik ungdom som rekrutteres til annen type alvorlig kriminalitet. En sterk og synlig kriminell MC klubb i nærmiljøet er en drivende kraft til denne type rekruttering.

I Trondheim har vi gjennom mange år arbeidet forebyggende for å redusere ungdomskriminalitet. SLT er valgt som strategisk modell for arbeidet i Trondheim. (Se: http://www.trondheim.kommune.no/slt/)

Utsatte barn og unge har fått individrettede tiltak for å snu en negativ utvikling. Den registrerte ungdomskriminaliteten i Trondheim har gått tilbake de senere år. Dette viser at systematisk arbeid og en bred tiltaksvifte hvor unge opplever mestring, fungerer. Det primærforebyggende arbeid foregår på skolene, av kulturenheten og i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. For de mest utsatte ungdommer har Trondheim kommune en ungdomsenhet som arbeider individrettet. Ungdomsenheten samarbeider med relevante aktører innen kommune og frivillighet.

Unge voksne som ikke har nyttiggjort seg bistand av barnevernets tilbud og tiltak, gis oppfølging gjennom et samarbeid mellom Trondheim kommune, Stavne gård, Kriminalomsorgen, Konfliktrådet, Politiet og NAV. Av de mest aktive unge menn som har fått denne typen tilbud, ønsker en stor del bistand til å bryte et negativt mønster. Dette gjelder også personer som er rekrutter inn i AKT 81. 2. Det er opprettet rutiner for hvordan politiet skal melde om bekymring for

² AKT 81. Etter modell fra Hells Angeles i Danmark opprettet Hells Angeles i Norge en støttegruppe kalt AK 81 (Alltid klar Hells Angels) bestående av unge voldelige gutter. AKT 81(Alltid klar Trondheim - Hells Angels) er navnet på gruppen i

ungdom over 18 år til helse- og velferdskontorene.

Ungdom som er i risikosonen for å bli rekruttert inn til kriminelle MC miljø blir fanget opp av de ordinære samarbeidsfora og tiltak iverksettes raskt. Tiltakene vil variere etter alder og graden av bekymring. Målet er at ingen ungdommer skal bli rekruttert inn til et kriminelt nettverk, uavhengig av det kriminelle nettverkets tilknytning.

Tiltak i arbeidet for å bekjempe 1 % MC kriminalitet.

Formelt samarbeid med politiet.

Det er etablert et samarbeid med Næringslivsforeningen.

Det er etablert et samarbeid med Skatteetaten, NAV og Tollvesenet.

Opplæring til ansatte hos kommunen og samarbeidspartene om 1 % MC kriminalitet.

Gjennomgang av de etiske retningslinjene for ansatte i kommunen.

Det vil bli laget interne rutiner ved byutvikling og eierskapsenheten i Trondheim kommune for å nå målet.

Fortsette med tiltak for barn og ungdom i risikogrupper for kriminell adferd.

Fortsette med rehabilitering av personer som har kriminell adferd med formål å hindre videre kriminalitet og tilknytning til negative miljøer.

Tiltakene vil kontinuerlig bli evaluert i samarbeid med relevante samarbeidspartnere.

Rådmannen i Trondheim, 25.10.2011

Helge Garåsen kommunaldirektør Boel Helgesen, Even Ytterhus rådgivere

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Trondheim. Det finnes tilsvarende støttegrupper i alle byer med Hells Angels i Norge. Disse er ikke ment som framtidige medlemmer, men som utfører av tjenester for Hells Angels. Tjenestene innbefatter blant annet utpressing, inndrivning av penger og vold. Den offisielle støttegruppen til Hells Angels internasjonalt er Red & White Support Crew.

[&]quot;Support X-team" er Bandidos offisielle støttegruppe, og fungerer som en rekrutteringsarena for prøvemedlemmer. Medlemmene benytter klubbens farger – gult og rødt.

Outlaws har sitt Black & White Crew, som tilsvarer Red & White Support Crew og Support X- team.